

## IN MEMORIAM

### PROFESSZOR DR. TÓTH ZOLTÁN YBL DÍJAS ÉPÍTÉSZ, URBANISTA

2020. szeptember 6-án 80. életévében elhunyt hazánk egyik legismertebb szakembere, a magyar felsőoktatás, az építészeti és településtudományi irodalom jeles képviselője, a Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Karának professzor emeritusa, nyugalmazott dél-dunántúli területi főépítész.

A PTE Műszaki és Informatikai Karának professzorai, oktatói, dolgozói megrendüléssel értesültek dr. Tóth Zoltán professzor haláláról, akit aktív oktatói pályája során és nyugalmazását követően is nagy tisztelet és szeretet övezett.

Az építészeti és urbanisztikai oktatás nemzetközileg is elismert, a pécsi főiskolai, majd egyetemi településmérnök képzés alapító professzorát az alkotó munka mellől szőlította el türelemmel viselt betegsége, majd halála.

Budapesten született 1941. február 25-én.

Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemen 1965-ben szerzett okleveles építésmérnöki, majd ugyanott 1970-ben városépítési – városgazdasági szakmérnöki oklevelet.

Kandidátusi címet műszaki építészettudományból 1985-ben, egyetemi doktori fokozatot városépítés szaktudományból 1997-ben szerzett a Budapesti Műszaki Egyetemen, ugyanitt habilitált településtudomány témakörben.

1998-2011 között a Pécsi Tudományegyetem egyetemi tanára, majd 2011-től professzor emeritusa.

**Szakmai pályafutását** 1965-ben Szolnokon kezdte, azÉM. Szolnok Megyei Állami Építőipari Vállaltnál tervezési csoportvezetőként.

1968 - 1976. között Pécs Megyei Jogú Város főépítésze, majd a Városi Tanács Építési – Közlekedési Osztályának vezetője. Városi főépítészként és osztályvezetőként is a belváros rekonstrukcióját tekintette legfontosabb feladatának, és ez a hetvenes években országos példát jelentett a történeti városok, települések számára.

1976-ban meghívták a Pécsi Tervező Vállalathoz, ahol műteremvezetőként, létesítményi főmérnökként az Ifjúsági Iroda irodavezetője volt. Itteni munkásságából kiemelkedő jelentőségű a Magyarországon gyökeresen új léptéket és szemléletet jelentő, pécsi Apácai Csere János Nevelési Központ – Jankovics Tiborral közösen végzett – tervezési munkáinak irányítása.

1978-1992. között a Baranya Megyei Tanács, majd a Baranya Megyei Önkormányzat megyei főépítésze. Megyei főépítészeti tevékenysége során építészeti, településrendezési témákban segítette, támogatta a településeket. Már akkor megvalósította szakterületén a „szolgáltató igazgatás” később szlogenné vált, de ma is ritkán realizált eszményét. A megye egész területét kistérségenként lefedő főépítészeti hálózatot működtetett.

1992 augusztusától 2007. március 31-ig a Dél-dunántúli Területi Főépítészeti Irodát vezette. Területi főépítészként a régió három megyéjének építésügyi, terület- és településrendezési, valamint területfejlesztési folyamatainak irányításában és felügyeletében vett részt, elnökként vezette a Területi (regionális) Tervtanácsot. Főépítészeti pályájának méltó lezárása volt a Főépítészeti Életmű Díj, amelyet Pápa város Önkormányzata, az Országos Főépítészeti Kollégium és a XII. Országos Főépítészeti Konferencia Díjbizottsága adományozott részére 2007. augusztus 23-án, négy évtizedes, meghatározó emberi személyiséggel és kiváló szakmai tudással végzett főépítészeti tevékenységéért, az első Főépítészeti Kollégium létrehozásáért, irányításáért és működtetéséért, tudományos, oktatói, területi főépítészeti irodai, szakmai közéleti munkájáért.

2007 augusztusától 2011 végéig a „Pécs Európa Kulturális Fővárosa 2010” projekt és rendezvénysorozat keretében megvalósuló kiemelkedő léptékű és jelentőségű beruházások építész koordinátora volt. E rendkívül feszült időszakban feladatait – az életpályájára jellemző módon – széles szakértői csapattal együttműködve, nagy szakmai tapasztalattal és konszenzus teremtő képességével szervezte, irányította.

Főállású munkahelyei, gyakorlati munkássága mellett meghatározó **jelentőségű az oktatói, iskolateremtő és tudományos munkássága.**

1998-tól másodállású egyetemi tanárként a Pécsi Tudományegyetemen és a Pollack Mihály Műszaki Főiskolai karon tanított urbanisztikával, településtervezéssel kapcsolatos tárgyakat.

Tevékenyen részt vett az egyetemi szintű településmérnök oktatás szakalapításának előkészítésében, és szakmai felelőse volt a Pécssett elsőként beindult, akkreditált egyetemi szintű településmérnök oktatásnak. Egyetemi tanárként erősítette ezt a szakmai vonulatot és nevelt generációkat a Pécsi Tudományegyetemen. Alapító tanára volt a Breuer Marcell Doktoriskolának is.

Tudományos tevékenysége folyamatosan kapcsolódott a településüggyel és az építészettel kapcsolatos, munkahelyeihez kötődő gyakorlati tevékenységéhez, az ott szerzett tapasztalataihoz.

1987-től kezdődően folyamatosan részt vett önálló témákkal különböző kutatási programokban. 1993-ban sikeresen lezárt OTKA kutatást is vezetett „A településszerkezet és változásainak sajátosságai ” címmel.

Elméleti, kutatási és publikációs tevékenysége rendkívül szerteágazó, gazdag, melyben meghatározó a településtudomány és ezen belül az építészet.

Önálló kötetei:

- A város évezredei – könyv, Pécs, (1982)
- A területi tervezés rendszere és fogalomtára az „Alpok – Adria” csoportosulás régióiban – könyv Pécs, (1993)
- Általános ismeretek a településekről – főiskolai jegyzet PMMF Pécs, (1996)
- A települések világa – könyv, Ponte Press (1997, 2000)
- Építészet – városépítészet, hagyományok és modernizáció - könyv Ponte Press, (2001, 2002)
- Műszaki jellegű urbanisztikai felsőoktatás MUT, Budapest, (2003)

- Településtervezés I. – egyetemi tankönyv Pécsi Tudományegyetem (2003) – társszerzők: Hübner Mátyás, Gömör János.
- A Városi Karták könyve –Ponte Press, Pécs, (2004).
- Településtervezés II. és III. – egyetemi tankönyv (2007) – társszerző Hübner Mátyás

A fentiekén túl 112 magyar nyelvű és 6 idegen nyelvű publikációja jelent meg szakmai folyóiratokban, szerkesztett könyvek fejezeteként település és építészet témakörökben.

Francia, orosz, olasz nyelvtudásának, szakmai tapasztalatának köszönhetően majd minden európai országban járt hosszabb- rövidebb tanulmányúton és vett részt nemzetközi konferenciákon Európában, Ázsiában és az Egyesült Államokban.

Vendég előadóként oktatott Olaszországban a Cagliari és a Velencei (IUAV) Egyetemen. Tapasztalatait elsősorban a Doktoriskolában kamatoztatta.

Dr. Tóth Zoltán a szakmai közéletnek is kimagasló szereplője volt, tagja volt a Magyar Építőművészek Szövetségének, az Építész Kamarának, a Pécsi Akadémiai Bizottságnak, a Magyar Urbanisztikai Társaságnak, ahol több cikluson keresztül volt alelnök, és képviselte a társaságot a brüsszeli székhelyű Conseil Européen des Urbanistes urbanisztikai szervezetben.

Tóth Zoltán professzor gazdag szakmai pályája sokarcú: terület – és település tervező, intézmény szervező, szakvezető egyetemi tanár, kutató és oktató volt. Mindenek előtt: gondolkodó. Olyan ember, aki világot, emberi, szakmai célokat, mértéket követett.

Halálával a magyar urbanisztika, az építési és településügy meghatározó egyéniségét veszítette el. Szerencsésnek tekinthető azonban, hogy munkásságát, szellemiségét volt munkatársai, tanártársai és sok volt hallgatója viszi tovább, és hálás szívvel emlékezik meg a „gondolkodó” professzorára.

Emlékét szeretettel megőrizzük.